

MOVIMENTS DE SOLIDARITAT ALS EUA

Navegant a contracorrent

GAIL PHARES I IGNACIO FRANCO

Carolina del Norte y Delaware, EEUU. Nfrancoj@aol.com

Les manifestacions: punta de l'iceberg

Les sorolloses protestes de manifestants contra l'Organització Mundial del Comerç (WTO) a Seattle, i més recentment a Washington, en les quals es demanava la cancel·lació del deute extern dels països del Sud, a més de passar comptes amb el FMI i el Banc Mundial, van ser un indicatiu que els moviments de solidaritat en aquest país tenen bona salut i van en augment.

Crida l'atenció que aquestes protestes s'estiguin duent a terme en una època en què Estats Units (EUA) està gaudint la seva «màxima prosperitat en la història» -segons paraules del mateix Clinton-, cosa que faria suposar que ningú hauria de sortir al carrer a demostrar la seva inconformitat, perquè es gaudeix d'una «pax americana» i una felicitat sense precedents. Però no és així, i aquelles protestes van provocar un maldecap a la policia d'ambdues ciutats i van posar els pès de punta als qui dirigeixen l'economia mundial. «És impossible no sentir-se afectat per això», va declarar molest el president del Banc Mundial.

En realitat, aquestes demostracions són només la punta de l'iceberg d'una realitat minoritària però dinàmica en la societat dels Estats Units: grups dissidents de tot tipus que s'organitzen per tractar de revertir el deteriorament ambiental del planeta, per conquerir la plena igualtat de la dona davant de l'home a la llar i en tots els àmbits de la societat, per mostrar la seva solidaritat amb un Tercer Món del qual se sap que la seva pobresa és deguda en part a les polítiques que es decideixen en aquest «cor de l'Imperi»... per lluitar per un comerç internacional just on no hi hagi guanyadors i perdedors, per acabar amb la fabricació d'armes i proveir de pa tots els habitants del planeta...

Certament la «cultura americana» envaeix al món amb Hollywood i els McDonalds, amb el plaer d'un consumisme desenfrenat i irresponsable, amb

la imatge del típic «ugly american» -és a dir el ianqui badoç i superficial, incapaç de valorar altres cultures diferents de la seva-, amb l'arrogant *cowboy* estil Reagan, que s'entossudeix a matar tots els comunistes i en «lluitar per la llibertat»... certament tot això existeix i sens dubte predomina, però afortunadament també abunden grups i individus pensants i solidaris amb les causes de la vida, i és just reconèixer-ho i treballar units en aquesta mateixa tenacitat de les utopies transformadores.

La veu de la consciència

Els EUA són possiblement el país humanament més divers del planeta, i aquesta pluralitat es mostra també en els grups dissidents que, especialment des del temps de la guerra de Vietnam, van sortir a mostrar el seu descontentament per les polítiques del seu govern. És ben sabut que aquesta guerra la va perdre en l'opinió pública del seu propi país, més que a les trinxeres d'Indoxina. Va ser l'època dels *hippies* i els pacifistes que van començar a qüestionar el sistema des de dins, creant una consciència incipient que la «lluita contra el comunisme» portava ocults altres interessos mesquins. Manifestacions contra el racisme encapçalades per Martin Luther King o contra la injustícia dels camperols hispanos per César Chávez, van començar a modelar grups solidaris contra tot tipus d'injustícia.

Mà amb mà per Amèrica Llatina

Els anys 80 van accelerar la creació de grups contra les armes nuclears, com a reacció a la demencial cursa armamentista de Reagan. Alhora, el suport dels EUA a les dictadures llatinoamericanes va despertar un moviment solidari sense precedents cap les causes justes del Continent, sobretot cap Amèrica Central.

L'assassinat de 4 religioses a El Salvador va galvanitzar també la consciència de les esglésies, en adonar-se que el martirologi d'Amèrica Llatina començava a tenyir-se de vermell amb la sang de nord-americans que donaven la seva vida al costat dels pobres. Molts van anar a la presó per desafiar les polítiques del seu país contra Nicaragua, Xile, El Salvador, Guatemala... sorgint en aquella època el moviment «Santuario», una xarxa ecumènica d'esforços per portar al país a milers de centreamericans en obert desafiant a la política migratòria dels EUA, que d'altra banda tenien molt a veure en aquestes guerres.

A més de 20 anys de la mort de Romero, els moviments solidaris amb Amèrica Llatina continuen vius i creixen. El 16 de novembre de 1999, deu anys després de l'assassinat dels jesuïtes i les dues dones a l'UCA, unes 12 mil persones es van reunir a Fort Benning, Geòrgia, per demandar que l'Escola de les Amèriques, que entrena militars llatinoamericans en la contrainsurgència i és l'«ànima mater» de nombrosos dictadors i torturadors, es clausuri definitivament. 4.408 persones «van creuar la línia» en desobediència civil oberta, molts d'ells joves universitaris i membres de diverses esglésies.

Nombroses organitzacions de no-violència activa com Witness for Peace, promouen un «turisme concienciator», portant delegacions de nord-americans a àrees de conflicte a Mèxic, Guatemala, Nicaragua, Colòmbia, Cuba o Haití, perquè descobreixin la realitat «in situ» en parlar amb representants de totes les parts i, de tornada a aquest país, es comprometen a treballar per canviar la política dels EUA, fent gestions (cabil·deo) al Congrés i desenvolupant en els altres una consciència crítica.

Sóc a la xarxa, per tant existeixo

«I am network, therefore I exist», deia una pintada en un mur de les oficines centrals del FMI a Washington el passat abril. Aquesta frase defineix a la perfecció l'èxit de tots aquests grups solidaris que han sabut aglutinar-se malgrat portar agendes diferents: gent de la vella i nova esquerra,

universitaris decebuts dels partits polítics, feministes, dirigents obrers, ambientalistes, veterans de la guerra de Vietnam, representants de diverses esglésies, indígenes supervivents de les matances a Guatemala, més els líders de tots aquests grups i molts més, es van adonant que hi ha un enemic comú representat pel FMI, del BM o de la WTO, perquè amb les seves decisions hi surt perdent la majoria de la humanitat i el planeta, la nostra llar comú...

El geni pràctic anglosaxó de «pensar globalment però actuar localment» ha fet possible que aquesta meravellosa xarxa de «Solidaritat Global», com va acabar anomenant-se, cristal·litzés en una realitat. «On vulgui que vostès tinguin les seves reunions, allà ens trobaran», amenaçava eufòrica una jove mestra quan era detinguda per la policia, i els cèntrics carrers de la capital nord-americana es van tancar durant nou dies a causa de les protestes, obligant molts executius d'aquestes corporacions mundials a dormir a les seves oficines. Actes simbòlics amb meres bones intencions? Gent il·lusa sense vertaderes propostes alternatives per a l'economia mundial?

Segons l'opinió pública dels EUA, la Solidaritat Global va guanyar en els medis de comunicació i va posar en evidència els gegants de l'economia mundial. El temps dirà, però el fet d'haver posat el dit a la nafra ja és senyal de resurrecció enmig de tants signes de mort. Urgeix que el Nord i el Sud construïm la xarxa de solidaritat mundial; és necessari que les persones del Sud compromeses per l'ésser humà, la societat i un medi ambient millors, descobreixin que del Nord no només ve l'«imperialisme», sinó també la solidaritat de moltes persones i grups el cor dels quals batega en sintonia amb els molts «suds» del nostre món.

MOVIMENTS DE SOLIDARITAT ALS EUA

www.nonviolence.org/links.htm (aquí hi ha moltes organitzacions)

Escola de les Amèriques: www.soaw.org

Pax Christi USA: www.nonviolence.org/pcusa/

Catholic Worker: www.catholicworker.org

Fellowship of Reconciliation: www.forusa.org

